

تاریخ برده‌داری

نورمن ال. ماخت و مری هال

ترجمه سهیل سُمّی

فهرست

- ۶ حوادث مهم در تاریخ برده‌داری
- ۹ مقدمه: پدیده‌ای جهانگیر
- ۱۳ ۱. برده‌داری در تمدن‌های آغازین مدیترانه
- ۲۹ ۲. برده‌داری در قرون وسطی
- ۴۳ ۳. برده‌داری در آفریقا
- ۵۹ ۴. برده‌داری در میان سرخپوستان آمریکا
- ۷۱ ۵. اروپاییان در منطقه کارائیب و آمریکای جنوبی سرخپوست‌ها
- ۹۱ ۶. برده‌داری در مهاجرنشین‌های آمریکا و ایالات متحده
- ۱۰۹ ۷. تداوم برده‌داری
- ۱۲۱ یادداشت‌ها
- ۱۲۵ برای مطالعه بیشتر
- ۱۲۷ منابع
- ۱۳۱ نمایه

پدیده‌ای جهانگیر

تاریخ برده‌داری مرز نژادی یا جغرافیایی نمی‌شناسد. هر نژادی - اعم از سیاه و زرد و سفید و سرخ - هم برده بوده است و هم برده‌دار. کم‌تر ملت یا مذهبی است که دامانش از لوٹ تجارت زندگی انسان‌ها پاک باشد. مردم هموطنان، هم‌نژادان، همکیشان، هم‌نسلان و حتی بستگان خویش را به بردگی گرفته‌اند. حتی خود برده‌ها نیز برده داشتند. سفیدپوست‌ها همسایه‌ها و دشمنان خود را به بردگی می‌کشاندند. در آفریقا سیاهپوستانی که هرگز سفیدپوستی ندیده بودند، دشمنان سیاهپوست قوم و قبیله‌هایشان را به بردگی می‌گرفتند. در اروپا و در خلال قرون وسطی، تجار مسیحی از راه خرید و فروش برده‌ها سرمایه‌های کلانی اندوختند. مسلمانان در سپاهیان خود از بردگان مذکر و در حرم‌هایشان از بردگان زن و خواجهگان استفاده می‌کردند.^۱ والدین فقیر چینی فرزندان‌شان را به بردگی می‌فروختند. هزاران سال پیش از آن‌که وایکینگ‌ها یا کریستف کلمب از وجود مکان‌هایی چون مکزیک و آمریکای شمالی و جنوبی آگاه شوند، در فرهنگ‌های سرخپوستی این مناطق برده وجود داشت. هر کسی، چه فقیر و چه غنی، ممکن بود صبح یک روز آزاد باشد و شب همان روز برده. نتیجه جنگ یا صرفاً حضور در مکانی نامناسب و در زمانی نامناسب اغلب سرنوشت‌ساز بود. اسیرکننده امروز ممکن بود خود اسیر فردا باشد.

واژه برده [Slave] از ریشه اسلاو [Slav] است، نام قومی و اجدادی گروهی از مردم در اروپای مرکزی و شرقی که از قرن پنجم تا سیزدهم به شدت و به کرات مورد حمله قرار می‌گرفتند و به بردگی گرفته می‌شدند. معادل واژه برده تقریباً در تمامی زبان‌های

۱. نویسنده احتمالاً به دلیل عدم آشنایی با پدیده چند همسری مردان مسلمان، زنان عقدی یا صیغه‌ای اندرونی‌ها را به جای برده گرفته است که صحیح نیست. در مورد استفاده مسلمانان از برده در جنگ‌ها مترجم به خود اجازه اظهار نظر نمی‌دهد، اما در عین حال، اشاره به بلال حبشی را که با میل و اختیار خویش مسلمان و آزاد شد و سپس برای اسلام شمشیر زد، خالی از فایده نمی‌داند. - م.

از برده‌ها اغلب برای کار کشاورزی استفاده می‌کردند، مثلاً در کار برداشت نیشکر در این مزرعه آمریکایی در قرن نوزدهم.

هند و اروپایی برگرفته از اسلاو است. برده کسی است که جزو اموال شخص دیگر یا دولت است، یک ابزار کار همچون خیش یا چکش یا قاطر. برده‌دار معمولاً اختیاردار حیات و ممات برده است. برده نیز چون دیگر اشکال دارایی قابل خرید و فروش یا اجاره توسط اربابان دیگر است. شرایط زندگی و کار برده‌ها و قوانین حاکم بر مالکیت و رفتار با آنها بسته به زمان‌ها و مکان‌های متفاوت به شدت متغیر بوده است. اما نقطه اشتراک همه آنها اسارت بردگان بوده است و عدم تسلط آنها بر زندگی و سرنوشتشان. آنها انسان بودند - انسان همچون صاحبان خود، و در بسیاری از موارد با هوشی معادل یا برتر از آنها. اما از دیدگاه قانون و جامعه آنها اموال یا دارایی محسوب می‌شدند.

هیچ کس نمی‌داند بردگی دقیقاً از چه زمانی آغاز شده است. اما این پدیده از زمان آغاز تاریخ ثبت شده، بخشی از جامعه بشری بوده است. خرید و فروش هموعان بشری صرفاً در همین چندصد سال اخیر خلاف قوانین و سنن اجتماعی تلقی شده است. ارجاعات واقع‌بینانه به بردگان به مثابه کارگران اجیر شده و بی‌اجر و مزد را در داستان آفرینش در کتاب مقدس می‌توان یافت. لوح‌های گلی مکشوف در منطقه‌ای که گویا نخستین مناطق مسکونی در آن پا گرفته‌اند - میان رودهای دجله و فرات در عراق امروزی - ثابت می‌کنند که در

شهرها و روستاهای آن دوران نیز برده وجود داشته است. ما نمی‌توانیم به یقین سال یا حتی قرن شروع برده‌داری را معین کنیم، اما شرایط پاگرفتن این فرهنگ را می‌توان شناسایی کرد. حدوداً هفت هزار سال پیش مردم به تدریج در روستاها گرد هم آمدند و این روستاها به شهرک‌ها و سرانجام شهرهای بزرگ و مستقل موسوم به دولت‌شهر تبدیل شدند. آنها خانه‌سازی و نوشتن و تولید ابزار فلزی و مواد غذایی را آموختند و برای دستیابی به پوست و پشم و شیر و گوشت اقدام به اهلی کردن و پرورش حیوانات کردند. برای نخستین بار انسان می‌توانست به جای حرکت مداوم و شکار و گرد هم جمع شدن، در عین مستقر شدن در سرپناهی همیشگی، تمام مایحتاج غذایی خود را تولید کند. اما این نوع زندگی جدید مستلزم وجود کارگران بسیار در مزارع بود. به این ترتیب، مفیدتر آن بود که به جای کشتن تمام جنگجویان دشمن، آنها را اسیر کنند. می‌شد از زندانیان در مراقبت از گله‌ها، پرورش محصول و انجام کارهای معمول خانه استفاده کرد. ممکن بود سرتاسر سال از طلوع تا غروب خورشید یکسره از بردگان کار بکشند، تا وقتی از حال بروند. برده‌ها بجز جا و غذا هیچ خرج دیگری نداشتند و به آسانی قابل جایگزینی بودند. هر نوع گلاویه، شورش یا اقدام به فرار ممکن بود برایشان مجازات مرگ به همراه داشته باشد.

برده‌داری در اکثر قاره‌ها و تقریباً تمامی کشورها رایج بوده، از جمله ایالات متحده که برده‌داری در آن تا سال ۱۸۶۵ نهادی کاملاً قانونی محسوب می‌شد. برده‌داری رسمی است که می‌تواند میراثی دردناک از بی‌عدالتی و نابرابری برجا گذارد، چیزی که بسیاری از مردم ترجیح می‌دهند و انمود کنند که هرگز رخ نداده یا دیگر وجود ندارد. با این همه، برده‌داری هنوز هم در بعضی از بخش‌های جهان رواج دارد، حتی به‌رغم ممنوعیت آن بر اساس قوانین بین‌المللی.